

NORGES HØYESTERETT

Den 21. september 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bull og Arntzen i

HR-2017-1815-U, (sak nr. 2017/1599), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Heidi Juritzen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over lagmannsrettens kjennelse om fortsatt varetektsfengsling.
- (2) A, født 00.00.1956, er siktet for overtredelse av straffeloven 2005 § 333 første ledd, jf. § 332 første ledd, og forsøk på overtredelse av straffeloven 2005 § 333 første ledd, jf. § 332 første ledd, jf. § 16.
- (3) A ble varetektsfengslet ved Oslo tingretts kjennelse 16. januar 2017 og har siden sittet i varetekt.
- (4) Ved Oslo tingretts kjennelse 11. september 2017 ble fengslingen forlenget til 7. oktober 2017. Fengslingsgrunnene var bevisforspillelsesfare og unndragelsesfare. Kjennelsen har slik slutning:

"A, født 00.00.1956, kan fortsatt holdes i varetektsfengsel inntil noe annet bestemmes av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over 9. oktober 2017.

Han undergis brev- og besøksforbud i hele fengslingsperioden."

- (5) A anket til Borgarting lagmannsrett, som 18. september 2017 avsa kjennelse med slik slutning:

"Anken forkastes."

- (6) A har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det er i korte trekk anført at lagmannsrettens kjennelsesgrunner er mangelfulle, idet lagmannsretten ikke har foretatt en forholdsmessighetsvurdering opp mot tidspunktet for når en eventuell hovedforhandling kan tenkes å bli gjennomført.

- (7) *Påtalemyndigheten* har i all hovedsak tiltrådt lagmannsrettens kjennelse.

- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

- (9) Anken er en videre anke hvor Høyesteretts ankeutvalgs kompetanse er begrenset, jf. straffeprosessloven § 388. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling som ankeutvalget kan prøve.

- (10) Det følger av langvarig praksis at når det ut fra begrunnelsen i fengslingskjennelsen synes åpenbart at fengslingen vil bli begjært forlenget fram til hovedforhandlingen, må forholdsmessighetsvurderingen etter straffeprosessloven § 170 a foretas i dette perspektivet, jf. Rt-2012-1202 avsnitt 16 med videre henvisninger. Dersom dette tidspunktet er usikkert, må retten bygge på hva den ut fra foreliggende opplysninger og erfaringer anser sannsynlig, jf. Rt-2012-1217 avsnitt 8 med videre henvisninger.

- (11) Om forholdsmessighetsvurderingen uttaler lagmannsretten:

"Forsvarer har i støtteskrivet anført at tingrettens vurdering av når saken kan berammes er ufullstendig. I rettsmøtet ble det ifølge politiet opplyst at etterforskningen og endelig tiltale først antas å være ferdig innen utløpet av 2017. Videre innebærer den nye siktelsen en utvidet etterforskning. Fortsatt fengsling antas da etter lagmannsrettens syn ikke å komme i konflikt med kravet om at hovedforhandlingen skal holdes innen rimelig tid etter pågripelsen, jf. EMK art. 5 nr. 3. I lys av de alvorlige forholdene siktelsen gjelder, er det heller ingen fare for oversoning. Lagmannsretten forutsetter imidlertid at påtalemyndigheten iverksetter de nødvendige skritt for å beramme saken."

- (12) Fengslingen er både begrunnet i unndragelses- og bevisforspillelsesfare, jf. straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 1 og 2. I forbindelse med unndragelsesfaren uttaler lagmannsretten at "[d]et er grunn til å frykte at siktede som er polsk borger, vil reise til Polen dersom han løslates og ikke vil returnere til hovedforhandlingen. Norge har ingen utleveringsavtale med Polen".

- (13) Denne begrunnelsen viser at lagmannsretten forutsetter at fengslingen vil bli begjært forlenget fram til hovedforhandlingen. Den skulle da ha vurdert når det er sannsynlig at hovedforhandlingen vil kunne bli gjennomført, og foretatt forholdsmessighetsvurderingen på dette grunnlag. Når dette ikke er gjort, lider kjennelsen av en saksbehandlingsfeil som må føre til opphevelse.

- (14) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Henrik Bull
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Riktig utskrift: